

УДК 37.04

DOI 10.31494/2412-9208-2019-1-1-109-119

Distance course as a form of self-dependent learning

Дистанційний курс як форма самостійного навчання

Nataliia Chernigivska,
PhD in Pedagogy, associate
professor

<https://orcid.org/0000-0002-3348-3884>
chernigivska.nataliia@gmail.com

Наталія Чернігівська,
кандидат педагогічних наук, доцент

Tetiana Vinnytska,
senior lecturer

<https://orcid.org/0000-0003-2206-2723>
vinnytskatm@gmail.com

Тетяна Вінницька,
старший викладач

National Academy of Security
Service of Ukraine

Національна академія Служби
безпеки України

✉ 22 Mykhaila Maksymovycha St,
Kyiv, 03022

✉ вул. М. Максимовича, 22 м. Київ,
03022

Original manuscript received January 17, 2019

Revised manuscript accepted April 20, 2019

ABSTRACT

The features of distance learning organization, the web resources which were required to provide distance English learning were considered in the article. There were mentioned the main necessary elements of distance learning implementation, there was examined the most accessible and convenient information environment Moodle to form attainments and skills of independent learning, its main characteristics were given.

The definition of the distance course was analyzed and generalized. There was systematized the step-by-step instruction of distance course developing in information environment Moodle. The basic elements for placing the educational information with giving examples of resources using in information environment Moodle were directly described: information course resources and interactive course elements.

The special attention was given to measures for achieving an educational goal of distance course. There were considered the main characteristics of distance course forming, the structure and features of distance course development based on the electronic platform Moodle. The application of different scales and evaluation strategies in the information environment Moodle were explained.

It was given the example of distance course development "English language courses for advanced training" in the information environment Moodle, done by authors, with clear indication of course format, a list of downloaded and used educational materials, the types of used course resources and interactive course elements were mentioned, and also the system and the evaluation strategies of students' results were appointed.

It was made a conclusion that distance course was just one of the form of student's self-dependent learning. The authors determined the place of distance course in the process of student's self-dependent learning. The distinguish role of the teacher for student's self-dependent learning according to the methodical recommendations for developed distance course was shown. It was proved the necessity of student's self-dependent learning progress control by the tutor.

Key words: *self-dependent learning, distance learning, distance course, educational environment Moodle, information course resources, interactive course elements.*

Вступ. Стрімкий розвиток сучасних технологій істотно впливає на сферу освіти, що відповідно вимагає її удосконалення. Розвиток освіти сьогодні відбувається шляхом впровадження різних інновацій. Одним із таких проявів сучасних інновацій у системі освіти є дистанційне навчання, яке почало з'являтися в Україні наприкінці 90-х років минулого століття і нині посідає особливе місце. Великого значення набуває вміння того, хто навчається, організувати самостійне навчання. Застосування системи дистанційного навчання є одним із основних факторів формування готовності здобувача до самостійного навчання, тому науковці, досліджуючи питання самостійності під час професійної підготовки, звертали увагу на неперервну професійну освіту (Сисоева, 2005), побудову завдань освітнього процесу, що вимагає самостійного мислення (Солдатенко, 2006), вміння самостійно визначати цілі навчання і засоби їх досягнення (Ваховська, 2004). Автори Болюбаш (2010), Вишнівський (2014), Герасименко (2014), Юнчик (2013) дослідили особливості організації дистанційного навчання та основні характеристики формування дистанційного курсу на платформі Moodle. Відкритим залишається питання поєднання завдань самостійної роботи, самостійного навчання здобувачів вищої освіти і залежно від цього розробки дистанційного курсу з вивчення англійської мови як форми організації самостійного здобування знань.

Використання інформаційних технологій сприяє підвищенню рівня освітніх послуг, тому питання їх впровадження залишається актуальним. Сучасні форми навчання уможливають безперервність освітнього процесу, поєднання навчання з роботою. Новітні інформаційно-комунікаційні технології і дистанційне навчання роблять його більш доступним. Оскільки дистанційне навчання характеризується інтерактивністю та систематичністю, що реалізується через розроблений в інформаційному середовищі дистанційний курс, ми ставимо за **мету** цієї статті розглянути особливості розробки дистанційного курсу в інформаційному середовищі Moodle та визначити його місце в процесі самостійного навчання здобувача.

Виклад основного матеріалу. Закони України “Про освіту” (2007), “Про інноваційну діяльність” (2002) окреслюють важливість професійної підготовки і можливість працевлаштування здобувача на європейському ринку праці, необхідність формування готовності до неперервної освіти. Дослідники питань неперервної професійної освіти спрямували свій науковий пошук на залучення в освітній процес сучасних педагогічних технологій, що включають чітку схему викладання з орієнтацією на структуру матеріалу з подальшим критичним осмисленням конкретних ситуацій, пошуком логічних зв'язків між ними (Солдатенко, 2006). Під дистанційним навчанням розуміється індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який

відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу в спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій (Наказ МОН України, 2015).

Розроблений дистанційний курс з вивчення англійської мови для підвищення кваліфікації є частиною інформаційного освітнього середовища, в якому відбувається обмін навчальним матеріалом між здобувачем і викладачем-тьютором. Досягнення освітньої мети дистанційного курсу забезпечують такі системотехнічні засоби, як:

- апаратні засоби (персональні комп'ютери, мережеве обладнання, джерела безперебійного живлення, сервери, обладнання для відеоконференц-зв'язку тощо), що забезпечують необхідні види навчальної взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання в синхронному й асинхронному режимах;

- інформаційно-комунікаційні засоби із пропускну здатністю каналів, що надають всім суб'єктам дистанційного навчання цілодобовий доступ до веб-ресурсів і веб-сервісів для реалізації освітнього процесу в синхронному та асинхронному режимах;

- програмні засоби загального та спеціального призначення (ліцензійні або побудовані на програмних продуктах з відкритими кодами);

- дистанційний курс, що об'єднує веб-ресурси навчальної дисципліни (програми) єдиним педагогічним сценарієм (Наказ МОН України, 2015).

Курс з вивчення англійської мови для підвищення кваліфікації містить такі веб-ресурси, необхідні для забезпечення дистанційного навчання: методичні рекомендації щодо їх використання, послідовності виконання завдань, особливостей контролю тощо; навчально-тематичний план, розклад занять; мультимедійні практичні матеріали; термінологічні словники; практичні завдання із методичними рекомендаціями щодо їх виконання; пакети тестових завдань для проведення контрольних заходів, тестування із автоматизованою перевіркою результатів, тестування із перевіркою викладачем; електронні бібліотеки чи посилання на них. Як ми бачимо, реалізація дистанційного навчання потребує наявності викладача і здобувача, і їхній зв'язок у реалізації цього виду навчання забезпечується шляхом застосування електронних навчальних матеріалів на основі інформаційних технологій. Ми погоджуємось з Болюбаш (2010), що найбільш перспективним для організації самостійного навчання майбутніх фахівців під час професійної підготовки з використанням мережевих технологій є інформаційне середовище Moodle.

Moodle – модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище – використовується як платформа для дистанційного навчання, яка, в свою чергу, є безкоштовною і відкритою системою керування. В основу Moodle покладено філософію педагогіки соціального конструктивізму, яка безпосередньо спрямована на організацію комунікації викладача із здобувачами. Системою Moodle користуються у

175 країнах світу, що підтверджує її доступність й зручність для формування навичок самостійної роботи (Вишнівський, 2014: 39). Вишнівський (2014) зазначає, що Moodle є навчальним середовищем, але водночас інформаційним. До такої ж думки схиляються інші автори, до неї тяжіємо і ми (Болюбаш, 2010; Герасименко, 2014; Юнчик, 2013).

Основними характеристиками інформаційного середовища Moodle є розширена функціональність (дозволяє розміщувати навчальні матеріали в системі, здійснювати перевірку знань, активізувати роботу здобувачів, оновлювати наповненість курсу); низька вартість впровадження (система є безкоштовною, немає обмежень за кількістю ліцензій на слухачів і підтримуваних курсів); наявність вбудованих засобів розробки та редагування навчального контенту, інтеграція різноманітних освітніх матеріалів різного призначення; модульність (наявність блоків матеріалу, які можна перенести і використати в інших дистанційних курсах); зручність і простота використання (зрозумілість інтерфейсу та швидке орієнтування під час роботи з курсом); наявність веб-сайту moodle.org (централізоване джерело інформації й співпраці серед користувачів Moodle; системні адміністратори (викладачі, дослідники, проектувальники та розробники) (Вишнівський, 2014).

Проаналізувавши характеристики інформаційного середовища Moodle, можемо стверджувати, що воно є виправданим вибором для розробки дистанційного курсу. Саме тому вирішено розробити дистанційний курс для мережевого навчання на базі електронної платформи Moodle, з використанням сайту дистанційного навчання Національного технічного університету “Харківський політехнічний університет”.

Дистанційний курс розглядаємо як особливу форму, що заснована на мережевій технології. Курс вміщує зміст навчальної дисципліни, методи навчання та засоби, якими реалізуються мережеві форми. Ми повністю поділяємо думку науковця Болюбаш (2010), яка зазначає, що розробка дистанційного курсу включає в себе проектування і розробку інформаційної частини курсу з подальшим її впровадженням в інформаційне середовище Moodle.

На підґрунті побіжного аналізу тлумачення дефініції “дистанційний курс” ми дійшли висновку, що дистанційний курс – це електронний навчальний курс, який вміщує навчально-методичні матеріали, необхідні для засвоєння певної дисципліни на базі електронної платформи, і забезпечує цілісний процес обміну інформацією між викладачем та здобувачем. Він орієнтує здобувача на самостійну, систематичну роботу з навчальним матеріалом, але під пильним керівництвом викладач-тьютора з використанням мережі Інтернет і технічних засобів (Болюбаш, 2010; Герасименко, 2014; Юнчик, 2013).

Першим кроком у розробці дистанційного курсу є підготовка навчальних матеріалів в електронному вигляді, які пізніше будуть завантажені в інформаційне середовище Moodle. Далі викладач проходить ідентифікацію в системі, звертається до її адміністратора за

дозволом створити власний курс. Наступним кроком є створення порожнього курсу, який відповідає вимогам дистанційного курсу, визначеним відповідним положенням закладу вищої освіти. Потім викладач наповнює дистанційний курс інформаційними та навчальними матеріалами відповідно до його структури та змісту. Створивши банк тестових питань для проведення різних видів контролю, викладач-тьютор створює групи здобувачів вищої освіти, які зареєстровані на курсі. Останнім кроком є налаштування журналу оцінок (Герасименко, 2014).

Науковець Герасименко (2014) зауважує, що дистанційні курси повинні відповідати програмі з навчальної дисципліни, для вивчення якої розроблено дистанційний курс, мають бути наявні відповідні методичні рекомендації щодо його використання в професійній діяльності викладача, також необхідно дотримуватись законодавства України щодо захисту авторських прав під час розробки курсу. Перевагою під час розробки дистанційного курсу є відсутність потреби дублювати матеріал у паперовому варіанті.

Ми погоджуємось, що дистанційний курс – це навчальний курс у вигляді системи пов'язаних між собою сторінок, переміщення між якими здійснюється за допомогою гіперпосилань. Вигляд курсу та особливості організації роботи з ним залежать від того, який формат курсу було обрано при його створенні та налаштуванні. Інформаційне середовище дає можливість розробнику курсу обрати один з форматів: 1) потижневий – дозволяє розподіляти засоби для вивчення навчального матеріалу за тижнями, протягом яких планується вивчення курсу; 2) тематичний – засоби для вивчення навчального матеріалу розподілено за темами; 3) формат-форум (соціальний) – побудова курсу відбувається, опираючись на форуми (Болюбаш, 2010).

Розглянувши вищезазначені формати, ми вирішили для нашого курсу з вивчення англійської мови застосувати тематичний формат, оскільки структуруємо його відповідно до навчальних тем. Здобувачі не обмежені в часі, виконуючи вправи, проте повинні розподілити його так, щоб протягом тижня виконати завдання з двох тем. У цьому форматі здобувач може консультуватись з викладачем-тьютором за допомогою тематичного форуму.

Як ми вже звертали увагу, розробка дистанційного курсу передбачає попередню підготовку навчального матеріалу з наступним його завантаженням в інформаційне середовище за допомогою технічних засобів, що представлені в електронних файлах різних форматів. Готуючи матеріали інформаційного характеру для курсу з вивчення англійської мови, ми послуговувались файлами формату pdf, їх назву зазначали латиницею.

Робочий простір інформаційного середовища Moodle організовано за блочним принципом, тобто початкова сторінка курсу містить інформацію, що розбита на блоки. Зліва та справа знаходяться блоки, які містять інструменти для налаштувань та керування освітнім процесом. У центрі розташовані блоки, які на початку роботи з курсом є порожніми,

але поступово наповнюються навчальною інформацією і засобами для її вивчення. Центральні блоки розміщено вертикально і поділено на вертикально розташовані секції. Така структура є досить зручною, адже дозволяє додавати необхідний матеріал на сторінку структуровано (Болюбаш, 2010). У нашому дистанційному курсі такими секціями є “Загальне”; “Теми модуля”, “Контрольна перевірка знань”.

Інформаційне середовище Moodle має два типи базових елементів для розміщення навчальної інформації: ресурси та інтерактивні елементи курсу. Саме вони є основою для створення навчальних засобів дистанційного курсу та організації мережевого навчання. Курс вміщує будь-яку кількість навчальних засобів, створених за допомогою ресурсів та інтерактивних елементів інформаційного середовища (Болюбаш, 2010).

Ресурси курсу містять навчальні матеріали інформаційного характеру і завантажуються в секції центральних блоків викладачем. До ресурсів дистанційного курсу в системі Moodle належать: книга, напис, сторінка, тека, файл, IMS контент пакет, URL (веб-посилання).

Книга дає змогу викладачу створювати багатосторінкові ресурси в форматі книги, включаючи розділи та підрозділи (текст, медіа-файли, уривки з інформацією, що розподілена на розділи).

Напис дозволяє розробнику вставляти текстові написи на сторінку курсу між посиланнями на інші ресурси і види діяльності; використовуємо як вбудований звуковий файл, відео безпосередньо на сторінці курсу; короткий опис до розділу курсу (Морзе, 2016).

Сторінка є ресурсом для створення веб-сторінки з використанням вбудованого текстового редактора; вміщує текст, картинку, звук, відео та веб-посилання. Зазвичай, її використовують, щоб зазначити вимоги курсу або надати коротку інформацію про програму курсу. Сторінка має свої переваги в користуванні – більш доступна для користувачів мобільних пристроїв (Лосева, 2016).

Тека надає доступ до групи файлів, які розміщені в одній теці. Зручність полягає в тому, що викладач, користуючись цим ресурсом, може збирати файли на одну тему (Лосева, 2016).

Файл дозволяє викладачу завантажити файл у вигляді ресурсу курсу; включає допоміжні файли (HTML-сторінки можуть мати вбудовані зображення або флеш-об'єкти) (Лосева, 2016).

IMS контент пакет складається з набору файлів, які запаковані згідно з узгодженим стандартом, їх можна використати в різних системах. Цей ресурс має перевагу в тому, що дозволяє завантажувати, наприклад, zip-архів, з наступним додаванням його як ресурсу курсу.

Інформаційний ресурс URL підтримує опцію копіювання та вставляння викладачем URL конкретної веб-сторінки або вибору посилання з відомих репозиторіїв. Веб-посилання може бути вбудованим у рамку на сторінці або відкритим у новому вікні, а також мати додаткові параметри для передачі інформації до URL (Лосева, 2016).

Інтерактивні елементи курсу в системі Moodle використовуються для кращого закріплення здобувачами навчального матеріалу шляхом

виконання завдань, вправ, тестів. Ці елементи дозволяють здобувачам безпосередньо отримати результати роботи і проаналізувати свій рівень успішності. Виокремлюємо такі інтерактивні елементи курсу:

Анкета – інструмент вимірювання з метою моніторингу: анкета Survey (набір готових анкет для оцінки ефективності навчання в середовищі Moodle; дозволяє викладачу застосовувати декілька способів досліджень, які можуть бути корисними під час оцінювання та стимулювання роботи здобувачів; анкета Questionnaire (дозволяє викладачу проводити анкетування шляхом створення власних питань різних типів); зворотний зв'язок Feed back (проведення викладачем анкетування здобувачів, з використанням власних питань) (Болюбаш, 2010).

База даних дозволяє учасникам створювати, підтримувати і шукати набори однотипних записів. *Вибір* дає змогу викладачу задати одне питання і запропонувати широкий вибір можливих відповідей (Лосева, 2016). *Вікі* допускає додавання та редагування набору веб-сторінок учасниками курсу. Вікі є двох типів: спільна (всі учасники мають опцію редагування) та для окремих осіб (лише один учасник має доступ до цієї опції) (Болюбаш, 2010).

Глосарій дозволяє створювати і підтримувати список визначень, типу словника, або збирати та систематизувати ресурси чи інформацію (Лосева, 2016).

Завдання підтримує функцію видачі завдань, збирання та оцінювання робіт, написання відгуків на них. Здобувач може відправляти будь-який файл: текстовий документ, електронні таблиці, картинки, аудіо та відео файли. Оцінка за роботу записується в журнал оцінок. За допомогою *семінару* як елемента курсу можна збирати й аналізувати роботи здобувачів з виставленням оцінки. Здобувачі завантажують будь-який електронний файл або безпосередньо набирають текст за допомогою вбудованого текстового редактора.

Тест допомагає розробнику курсу створювати тести з різними типами питань, зазначати кількість спроб виконання кожного тесту і обмежувати час його виконання. Перевагою цього елемента є отримання швидкого результату після виконання завдання, тому його можна вдало використовувати для самоконтролю здобувачів.

Форум – інтерактивний елемент курсу для дискусій. Є кілька типів форумів для вибору: стандартний форум (кожний учасник має можливість почати нову дискусію в будь-який час); форум, де кожен здобувач може залишити тільки одну тему для обговорення; форум питання-відповідь (здобувачі спочатку надсилають своє перше повідомлення, щоб переглянути повідомлення інших учасників).

Чат підтримує режим синхронного он-лайн обговорення в текстовому режимі. Він може бути одноразовою діяльністю або повторюватись у той же час щодня чи щотижня. Цей інтерактивний елемент зручний тим, що здобувачі спілкуються з викладачем-тьютором і між собою на відстані.

Як зазначають науковці, інформаційне середовище Moodle передбачає застосування різноманітних шкал та стратегій оцінювання. Викладач уповноважений установлювати спеціальні шкали для оцінювання, що складаються з оцінювальних слів (“відмінно”, “дуже добре”, “добре”, “середньо”, “не досить добре”, “незадовільно”) чи налаштувати оцінки у вигляді чисел (від 1 до 100), а також вибрати стратегію оцінювання: акумулятивне оцінювання, жодних оцінок, таблична оцінка, критерій, рубрика. Для розробки тестів електронна платформа Moodle допускає застосування гнучкої системи оцінювання, згідно з якою тестовим завданням надається певний коефіцієнт вагомості, що відображає їх складність.

Для розробки дистанційного курсу з вивчення англійської мови для підвищення кваліфікації в інформаційному середовищі Moodle ми користувались такими ресурсами: сторінка, файл, анкета, вибір, глосарій, тест, завдання, форум. За допомогою інформаційного ресурсу *сторінка* подано короткий опис курсу: для яких спеціальностей він призначений, який рівень володіння англійською мовою здобувачі повинні мати і який отримують після опанування курсом; зазначено термін навчання, види і розклад занять; сформовано мету дистанційного курсу; розміщено зміст та теоретичний матеріал модулів. Вищезазначені матеріали інформаційного характеру завантажені в інформаційне середовище Moodle з використанням вбудованого текстового редактора. Ресурс *файл* у дистанційному курсі з вивчення англійської мови використано для завантаження файлів формату pdf, які містять: навчально-тематичний план курсу; методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів; презентацію курсу; аудіо- та відео файли.

Інтерактивний елемент *анкета* дозволив нам проаналізувати доцільність використання певних завдань та оцінити їх складність для здобувачів, які працюють з матеріалом вищезазначеного курсу. *Вибір* як елемент курсу є достатньо ускладненим під час підготовки та завантаження навчальних матеріалів в інформаційне середовище, проте система забезпечує вибір можливих відповідей і перевірку їхньої правильності, що значно полегшує роботу викладачу-тьютору. За допомогою інтерактивного елемента *глосарій* стимулюємо здобувачів до самостійного вивчення мови, пропонуємо їм англо-англійський словник. Працюючи з ним, здобувач ознайомлюється з лексичними одиницями засобом безперекладної семантизації, збільшує свій словниковий запас за рахунок пояснення дефініції. *Тест* є найбільш уживаним елементом під час розробки курсу з вивчення англійської мови. Із запропонованих системою варіантів ми вибрали тест на відповідність, тест-есе, тест-коротка відповідь, тест множинного вибору, тест-перетягування в тексті. Перед початком виконання цього виду завдання подано умови та послідовна інструкція роботи з кожним тестом.

Для забезпечення комунікації в інформаційному середовищі ми пропонуємо скористатись стандартним і тематичним форумами, у яких здобувачі зазначають суть питання чи проблеми, що виникають у них під

час виконання завдань у дистанційному курсі. Нами створено форум, де здобувач звітується викладачу щодо завершення виконання всіх вправ по темі. Оцінки налаштовано у вигляді чисел (від 1 до 100) та обрано акумулятивну стратегію оцінювання, що забезпечує прозорість рейтингової системи накопичення балів здобувачами, які працюють з дистанційним курсом, та можливість переведення накопичених балів в оцінку згідно з європейською шкалою трансферу кредитів (ECTS).

Висновки. Самостійне дистанційне навчання здобувача вищої освіти за запропонованими рекомендаціями і розробленим дистанційним курсом вимагає чіткої і продуманої попередньої праці викладача-тьютора. Здобувач повинен отримати можливість консультуватись з викладачем в он-лайн режимі чи особисто, необхідним є постійний контроль здобутків здобувача освіти та фіксування прогресу в навчанні ним самостійно і викладачем. Отже, сформований належним чином дистанційний курс є однією з найбільш вдалих форм організації самостійного навчання здобувачів вищої освіти. Вищезазначене не є вичерпним у царині розробки й застосування дистанційного курсу, тому самоорганізація здобувачів вищої освіти та наповнення курсу відповідним контентом потребує подальших наукових розвідок.

Література

1. Болюбаш Н. М. Розробка дистанційного курсу засобами інформаційного середовища Moodle / Н. М. Болюбаш // Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу "Києво-Могилянська академія"]. Сер. : Педагогіка. – 2010. – Т. 136, Вип. 123. – С. 19–27.

2. Ваховська О. Технологія самостійного вивчення іноземних мов з використанням комп'ютера / О. Ваховська // Пед. і психол. проф. освіти. – 2004. – № 5. – С. 57–65.

3. Вишнівський В. В. Організація дистанційного навчання. Створення електронних навчальних курсів та електронних тестів: навч. посіб. [Електронний ресурс] / В. В. Вишнівський, М. П. Гніденко, Г. І. Гайдур, О. О. Ільїн. – Київ : ДУТ, 2014. – 140 с. – Режим доступу : http://www.dut.edu.ua/uploads/l_786_40131752.pdf.

4. Герасименко І. В. Методика використання технологій дистанційного навчання в підготовці бакалаврів комп'ютерних наук : дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : 13.00.10 / Черкаський державний технологічний університет. – Черкаси, 2014. – 302 с.

5. Закон України "Про освіту" (№ 2145 – VIII) / Відомості Верховної Ради України. – 2017. – №38-39. – 380 с.

6. Закон України "Про інноваційну діяльність" / Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 36. – 266 с.

7. Лосева Н. М. Розробка і використання дистанційних курсів у навчальному процесі: методичні рекомендації / Н. М. Лосева, Л. Б. Ігнатова. – Вінниця : ДонНУ, 2016. – 82 с.

8. Морзе Н. В. Методика створення електронного навчального курсу (на базі платформи дистанційного навчання Moodle 3) : навчальний посібник / Н. В. Морзе, О. Г. Глазунова, М. В. Мокрієв – К. : 2016. – 240 с.

9. Наказ Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 № 761 "Про затвердження Змін до Положення про дистанційне навчання" [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0923-15>.

10. Сисоева С. О. Професійне консультування молоді про можливості

мережі Інтернет : навч.-метод. посіб. / С. О. Сисоєва, В. В. Осадчий. – К. ; Мелітополь : ТОВ "В6Ммд", 2005. – 200 с.

11. Солдатенко М. М. Теорія і практика самостійної пізнавальної діяльності : моногр. / М. М. Солдатенко. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2006. – 198 с.

12. Юнчик В. Л. Методичні особливості дистанційного навчання [Електронний ресурс] / В. Л. Юнчик // 36. наук. праць Рівненського державного гуманітарного університету "Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти". – 2013. – Вип. 7. – С. 206–209. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ozfm_2013_7_67.

References

Boliubash, N.M. (2010). Rozrobka dystantsiinoho kursu zasobamy informatsiinoho seredovyschcha Moodle [Distance course development with means of information environment Moodle]. *Naukovi pratsi Chornomorskooho derzhavnogo universytetu imeni Petra Mohyly kompleksu "Kyievo-Mohylianska akademiia"*– Scientific works of Petro Mohyla Black Sea State University of "Kyiv-Mohyla Academy", Vol. 136, 123, 19–27 [in Ukrainian].

Herasymenko, I. V. (2014). Metodyka vykorystannia tekhnolohii dystantsiinoho navchannia v pidhotovtsi bakalavriv kompiuternykh nauk [Methods of using distance learning technologies in training computer science bachelor's degree candidates]. *Candidate's thesis*. Cherkasy [in Ukrainian].

Losieva, N. M. & Ihnatova, L. B. (2016). *Rozrobka i vykorystannia dystantsiinykh kursiv u navchalnomu protsesi [Developing and using distance courses in learning process]*. Vinnytsia: DonNU [in Ukrainian].

Morze, N. V., Hlazunova, O. H & Mokriiev, M. V. (2016). *Metodyka stvorennia elektronnoho navchalnoho kursu (na bazi platformy dystantsiinoho navchannia Moodle 3) [Methods of e-learning course creating (on the basis of distance learning platform Moodle 3)]*. Kyiv [in Ukrainian].

Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy "Pro zatverdzhennia Zmin do Polozhennia pro dystantsiine navchannia" [The order of Ministry of Education and Science of Ukraine "To approve the Changes to Disposition on distance learning"]. (2015). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0923-15> [in Ukrainian].

Soldatenko, M. M. (2006). *Teoriia i praktyka samostiinoi piznavalnoi diialnosti [The theory and practice of independent informative activity]*. Kyiv: Vydavnytstvo NPU im. M. P. Drahomanova [in Ukrainian].

Sysoieva, S. O., & Osadchyi, V. V. (2005). *Profesiine konsultuvannia molodi pro mozhlyvosti merezhi Internet [Professional counseling of youth about opportunities by Internet]*. Kyiv; Melitopol: TOV "VbMmd" [in Ukrainian].

Vakhovska, O. Tekhnolohiia samostiinoho vyvchennia inozemnykh mov z vykorystanniam kompiutera [The technology of self-dependent English learning with computer using]. *Pedahohika i psykholohiia profesiinoi osvity – The pedagogy and phycology of professional education*, 5, 57–65 [in Ukrainian].

Vyshnivskiy, V. (2014). Orhanizatsiia dystantsiinoho navchannia. Stvorennia elektronnykh navchalnykh kursiv ta elektronnykh testiv [Organization of distance learning. Creation of e-learning courses and electronic tests]. Kyiv: DUT. [www.dut.edu.ua](http://www.dut.edu.ua/uploads/l_786_40131752.pdf). Retrieved from http://www.dut.edu.ua/uploads/l_786_40131752.pdf [in Ukrainian].

Yunchyk, V. L. (2013). Metodychni osoblyvosti dystantsiinoho navchannia [Methodical peculiarities of distance learning]. *Onovlennia zmistu, form ta metodiv navchannia i vykhovannia v zakladakh osvity – The renovation of contents, forms and learning and training methods in educational institutions*, 7, 206–209. Retrieved from

http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ozfm_2013_7_67 [in Ukrainian].

Zakon Ukrainy "Pro osvitu" (№ 2145 – VIII) [The Act of Ukraine "About aducation" (№ 2145 – VIII)]. (2017). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Ukraine's Supreme Council state papers*, 38-39 [in Ukrainian].

Zakon Ukrainy "Pro innovatsiinu diialnist" [The Act of Ukraine "About innovative activity"]. (2002). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Ukraine's Supreme Council state papers*, 36 [in Ukrainian].

АНОТАЦІЯ

У статті розглянуто особливості організації дистанційного навчання, веб-ресурси, необхідні для забезпечення дистанційного вивчення англійської мови. Зазначено головні елементи, необхідні для впровадження дистанційного навчання; встановлено найбільш доступне і зручне для формування навичок і вмінь самостійного навчання інформаційне середовище Moodle, подано його основні характеристики.

Проаналізовано й узагальнено визначення терміну "дистанційний курс". Упорядковано покрокову інструкцію його розробки в інформаційному середовищі Moodle і безпосередньо описано базові елементи для розміщення навчальної інформації з наведенням прикладів використання ресурсів в інформаційному середовищі Moodle: інформаційні ресурси та інтерактивні елементи курсу.

Особливу увагу приділено засобам досягнення освітньої мети дистанційного курсу. Розглянуто основні характеристики формування, структуру та особливості його розробки на базі електронної платформи Moodle. Пояснено застосування різноманітних шкал і стратегій оцінювання в інформаційному середовищі Moodle. Наведено приклад розробки дистанційного курсу з вивчення англійської мови для підвищення кваліфікації з чітким зазначенням його формату, переліком завантажених і використаних навчальних матеріалів, вказано види використаних ресурсів та інтерактивних елементів курсу, систему і стратегії оцінювання результатів роботи здобувачів вищої освіти.

Зроблено висновок, що дистанційний курс є однією з форм самостійного навчання здобувача вищої освіти. Авторами визначено місце дистанційного курсу в процесі самостійного навчання здобувача освіти. Продемонстровано особливу роль викладача в організації самостійного навчання студента за запропонованими рекомендаціями і розробленим дистанційним курсом. Доведено, що постійний контроль результатів здобувача освіти та фіксування прогресу у навчанні з боку викладача-тьютора є необхідним.

Ключові слова: самостійне навчання, дистанційне навчання, дистанційний курс, інформаційне середовище Moodle, інформаційні ресурси курсу, інтерактивні елементи курсу.